UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1738. usque ad annum 1740

Fleury, Claude

Augustæ Vindelicorum, 1786

VD18 90119355

§. 53. Neo-electi Pontificis Benedicti XIV. genus & idoles.

urn:nbn:de:hbz:466:1-67878

Visual Library

Sæc. XVIII A. C. 1740.

ſtantibus: ſolemnem hunc diem exce perat nox cælo ad publicum gaudium mire ſtellato pellucida; omnes enim ædes facibus, pictisque laternis collucescebant.

§. LIII.

Neo-electi Pontificis genus & indoles.

Natus erat olim Proſper, nunc Benedictus XIV. neo-electus Pontifex Bononiæ die trigeſima prima Martii anno ſalutis noſtræ ſupra milleſimum ſexcenteſimo ſeptuageſimo quinto. Ortum traxit ex Marchionum Lambertinorum gente, quæ jam per octo ſæcula inter Bononienſes nobilitate, gloria & vetuſtate in primis Floruit. Auctorem habuit Mundum Comitem, cujus Filius Lambertinus natione Saxo cum Ottone Cæſare in Italiam veniens, in Bononienſi urbe conſedit, & Guelforum factioni adhæſit. Ab hac ſtirpe porro deſcenderunt Lambertini ſurculi domi militiæque clari, & quod gentis hujus tandem & gloriam abſolvit, morum ſanctitate & eruditionis fama illuſtriſſimi. Eminuere præprimis Imalde Ord. S. Dominici & Joanna Monialis Bononienſis S. Claræ, quæ ob virtutum præſtantiam Beatarum honoribus jam pri-

pridem coli cæperant: non minor huic proſapiæ ſplendor ac decus a dignitatibus Eccleſiaſticis; Fulſerat enim in Placentina Eccleſia Epiſcopus Bernardus, in Mediolanenſi Albertus, & in Inſulana Cæſar Lambertinus, qui ornamenti plus, quam acceperint, ſuis Eccleſiis & populis reddidere. Sæc. XVIII. A. C. 1740.

Literatorum quoque in hac familia ingens numerus, ex quibus præ ceteris eminuere Guidus & Petrus, ambo egregii legum interpretes, necnon præfatus Præſul Cæſar, qui præclarum de jurepatronatus librum edidit: plerumque autem hujus generis Viri arma cum literis admirabili quodam nexu conjunxerant: præter Guidum enim & Petrum Gerardus cum delecta Bononienſium manu, cui præerat, Godefredo Bullionio ad recuperandum Chriſti Salvatoris ſepulcrum magno auxilio fuit, Eganus autem, eoquod pro Carolo IV. Cæſare rem bellicam optime geſſiſſet, multis honoribus auctus, raro Cæſareæ munificentiæ beneficio aquilam gentilitio ſuo ſtemmati adjungere permiſſus eſt. Auxerat adeptam Majorum gloriam Aldroghettus, cui ob Majoricam Inſulam, & Valentiam Urbem Arragoniæ Regibus claris victoriis redditas, Regia inſignia pro ſtemmate gen-

Sæc. XVIII.
A. C. 1740.

gentilitio habere conceſſum fuit. Præter hos alii plures ſæculo decimo quarto magnam in re militari famam ſibi conciliabant, quorum meritis in ſubſequentibus ſæculis tanta Lambertinorum exiſtimatio & gratia apud ſummos Principes viguit, ut Regina Conſtantia Friderici Imperatoris Conjux, necnon Petrus Orientis Imperator unacum uxore ſua in eorum Palatio hoſpitari dignarentur, non ſine novo familiæ ornamento; idem quippe Imperator non prius Bononia excedere voluit, quam Guidum tum hujus ſtirpis Principem ſolemni illius ævi ritu Equitem crearet. Anno etiam Domini milleſimo quadringenteſimo quadrageſimo in gratitudinis teſtimonium Bononienſis Magiſtratus præſtita ſexdecim Reformatorum cautione Lambertinios Poggii Rognatici, quod admodum nobile in agro Bononienſi caſtrum eſt, dominio publice donavit, quamvis poſtea exeunte Sæculo XVII. idem hoc prædium ob iteratas Padi inundationes non ſine maximo Lambertiniæ Domus, reique familiaris detrimento ferme penitus devaſtatum eſſet: Præterea per plura ſæcula Atteſtini Principes multis honoribus ac beneficiis Lambertinios auxere, & inſuper Bononienſis Civitas ex hac gente plurimos eosque ampliſſimos,

mos, & de Republica optime meritos numerabat Senatores, Guidos, Eganos, Cornelios, aliosque diverſi nominis Viros, quos inter ita excelluit Eganus Guidi Antonii Filius, ut Bononia evocatus, a Ferdinando Imperatore Pro-Rex Siciliæ renuntiaretur, & Julius II. Pontifex Lambertinios illis quadraginta Bononienſibus Familiis, ex quibus Senatores eligerentur, perpetuo jure accenſeret. Præclaris his Majoribus natus eſt Proſper Laurentius Patre Marcello, & Matre Lucretia Bulgarinia lectiſſima Matrona: Vix unum ætatis annum attigerat Proſper, cum ejus Parens maturius, quam ætas & merita ferrent, non ſine magno totius orbis deſiderio ac luctu mortuus præter Proſperum noſtrum adhuc alium Filium orbos relinqueret, nomine Joannem qui primo Ferrarienſi Marchioniſſæ de Villa, & poſtea alteri ex Lucenſi Manſiorum Familia connubio junctus, ex primis nuptiis Eganum Marchionem Lambertinium unicum Benedicti XIV. Nepotem, Bononienſem Senatorem, & Filiam, quæ poſtea Bononiæ in Monaſterio S. Mariæ Novellæ Monialis erat, ſuſcepit. Ut vero Lucretia Mater prolium ſuarum educationi melius conſuleret, ſecundis nuptiis ſe Aloyſio Comiti Bentivolio conjunxit:

Unde

Sæc. XVIII. A. C. 1740.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Sæc. XVIII. A. C. 1740.

Unde Proſper unacum Matre ſua ad Bentivolios tranſiit, ibique in Privigni ædibus aliquamdiu Chriſtianæ doctrinæ, & literarum rudimentis inſtitutus eſt: Mox a primis unguiculis in Proſpero enituit indoles illa Majorum, vigoris & ſpiritus plena, generoſa prorſus, & ad omne genus laudis incitata; his animi dotibus mirifice delectatus Proſperi Avunculus Albertus Vir ſingulari prudentia præditus puerum in Nobilium Academia optimis Magiſtris inſtituendum tradidit; hos inter tum floruit Paulus Palius, & poſtea Stancarius Sacerdos ac Civis Bononienſis egregius plane idiomatis latini Inſtitutor, cujus docendi aſſiduitate, præceptorum commoditate & ſolertia necnon quotidiana exercitatione Proſper brevi tempore tantum profecerat, ut præ ceteris omnibus excellens, quæ tradebantur, mira celeritate arriperet, ſingulari firmitate retineret, ac prævolante ingenii acie ante omnem Magiſtri ſui ſpem aptiſſime perficeret. E Stancarii diſciplina ad Philoſophiam ſe tranſtulit, in qua dum eminere cæpit, illum unacum fratre ſuo natu majore Joanne Romam Patruus adduxit, ut ambo ſub Patrum de Somaſcha in Clementino Collegio ſua ſtudia proſequerentur, & nova, prout

prout unicuique e re & voluntate eſſet, addiſcerent. Agebat tum Proſper nonniſi decimum quintum ætatis annum, ſed ingenio & prudentia præmaturus intra biennium non modo intermiſſa Philoſophiæ ſtudia abſolvit, ſed & Theologiæ, & Canonicæ ac civili jurisprudentiæ ex Hiſtoriæ Eccleſiaſticæ fontibus tam celeri, tamque glorioſo fructu operam dedit, ut prodigii loco haberetur ad tantam literarum varietatem adeo profunde hauſtam tam exiguum ei tempus ſuffeciſſe, quod tamen aliis imo vix non omnibus vel ad unius diſciplinæ ſtudium ægre ſatis eſſe ſolet: Fluctuabant interim ambo fratres de eligendo perpetuo vitæ ſtatu, ubi vero Virgilius Malveſius tum Bononienſis Legatus utrumque ad Alexandrum VIII. Papam, qui in Urbem non ita pridem venerat, conduxit, hic utriusque indolem variis propoſitis quæſtionibus explorans, fixe oculos ſuos in Proſperum conjecit, eumque quamvis natu minorem eſſe ignoraret, his verbis allocutus eſt: *quid diu dubii hæretis? Proſper Romæ ſerviat Eccleſiæ, & Joannes patriæ commodis, & generis propagationi conſulat.* Ad hoc Pontificis oraculum lætiſſimus juvenis, cum jam a teneris animum ad ordinem ſacrum adjeciſſet, & haud alio magis, Sæc. XVIII. A. C. 1740.

 quam

Sæc. XVIII.
A. C. 1740.

quam ſacra delectatus fuiſſet exercitatione, ad Clericalis vitæ mores & ſtudia mox cogitationes omnes atque animum convertit. Eapropter Bononia Romam Studiorum cauſſa in Collegium reverſus, ſacris præcipue literis, & omnigena eruditione ingenium ſuum, ſupra quam ætas, viresque ferre poſſe viderentur, excolere ſtuduit, non alio ferme corporis oblectamento uſus, quam moderata deambulatione, & erudito colloquio, cujus tamen faſtidium, quod fors ſuis Collegis ingeri potuiſſet, cum natura feſtivus eſſet, argutis ſalibus, & ingenioſis ex tempore dictis tam apte, ac feſtive temperabat, ut audientium animos atque admirationem in ſe adeo raperet, ut nil diu per urbem venuſtum & arguto joco conditum audiretur, quod non Lambertino attributum eſſet. Hoc verborum lepore ac comitate ſuos quoque condiſcipulos ad ſciendi aviditatem incitabat, eosque hortabatur, ut illos dies, in quibus a Philoſophicis & Theologicis exercitationibus promeridianæ feriæ in Collegio eſſent, vacuum hoc tempus juris civilis inſtitutionibus impenderent, facta pollicitatione, ſe cum illis utiliſſimæ hujus diciplinæ arcana ſecundis curis recollecturum: Placuit cunctis ſponſio; unde accidit, ut Lamber-

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

bertinus, qui nondum diſcipulus eſſe Sæc. XVIII.
deſierat, jam altioris diſciplinæ Magiſter A. C. 1740.
evaderet, id ſummopere admirantibus ipſis Collegii Præfectis, qui inde facile conjectabant, quam magna hic Juvenis ſuo tempore deinceps in Eccleſiæ utilitatem præſtiturus eſſet: Pauloposſt in eodem Collegio præclaram orationem perorabat ad Innocentium XII. Papam, qui ſingularem Proſperi eloquentiam, latinique ſermonis puritatem adeo admirabatur, ut eidem omnia tum in agro Bononienſi vacantia conferret beneficia, quamvis ea vix centum ſcutorum ſummam adæquarent, exiguum quidem meriti præmium, vehemens tamen ſponte ad majora currenti calcar, laboriſque incitamentum. Porro adoleſcentiam egreſſus, relicto Collegio literarum ardorem, quarum ſtudio mire flagrabat, nihilo imminuit, ſed quicquid artium ſublime, quicquid ſcientiarum profundum erat, avidiſſime hauſit; præſertim vero jurisprudentiæ tum Canonicæ tum Civili aſſidue incubuit: Ut vero ampliſſimum ſcientiarum campum eo felicius percurrere poſſet, diem habebat in momenta finitum: ſummo mane corpus levabat e ſtrato, tum orationi ſtatum tempus dicabat, ac reliquum ferme omne temporis in Theologico ſtudio abſumebat: illam

Sæc. XVIII. A. C. 1740.

vero, quæ Scholaſtica vocatur, Metaphyſicis diſtorta abſtractionibus, Theologiam ſupremis veluti labiis delibabat linguis tamen Orientis in ſubſidium vocatis Theologiam ſuam ex ſolo Dei Verbo, Traditione Apoſtolica, Synodorum ac Pontificum decretis, aliorumque veterum Patrum doctrinis, & Hiſtoriæ Eccleſiaſticæ monumentis eruit His literarum opibus uberrime inſtructus, cum ſcientiæ ſuæ lucem ſub modio abſcondere, indignum cenſeret, Advocatum Conſiſtorialem egit, paulo poſt a Clemente XI. Papa Prælatis Domeſticis accenſitus, utriusque Signaturæ Referendarius, Promotor fidei, S. Officii & in Congregationibus Rituum, Immunitatis, & Reſidentiæ Epiſcoporum renuntiabatur Aſſeſſor, quibus in muneribus per viginti omnino annos exercitatiſſimus, omnem quam de ſe fecerat, ſpem cumulata laude longe ſuperabat: Perorabat etiam coram Papa in Conſiſtorio in favorem Samuelis Capaſulis Patriarchæ Alexandrini ad Eccleſiæ unitatem reverſi (*) Ingens etiam obſequium præſtitit patriæ ſuæ in vindicandis Bononienſis Urbis juribus & controverſiis, quæ circa S. Pium V. & Catharinam Vigriam ibidem

(*) Vid. ſupra Tom. 68. pag. 519.

dem movebantur. Creverat porro tantopere fama Lambertinæ eruditionis, integritatis, probitatisque, ut Pontifex hunc Virum non modo Vaticanæ Baſilicæ Canonicum diceret, ſed etiam ampliſſimæ Congregationi Concilii Tridentini Interp. a ſecretis eſſe vellet. Ejus quoque opera certatim utebantur eruditi Viri, Urbisque Magnates; cum enim doctiſſimos ſuos ſermones plerumque argutis ſalibus, & honeſta jocorum venuſtate condire ſolitus eſſet, omnes ejus colloquio frui ſummopere exoptabant; nedum tamen ſolo lepore ac comitate affluebat, ſed & ſeveram fovebat morum gravitatem, & omnigenam doctrinam, uti teſtabantur tum eruditiſſimæ ejus lucubrationes in publicam lucem editæ pro cauſſarum directione, præſertim vero in enodandis gravioribus fidei controverſiis, & negotiis Canoniſationum. Eminuit inſuper multiplici S. Canonum notitia, Hiſtoriæ Eccleſiaſticæ, pariterque dogmaticæ ac Polemicæ Theologiæ ſcientiis; quocirca ab Innocentio XIII. Anno 1722. Sacræ Pœnitentiariæ Doctor Canoniſta datus, in omnibus cauſſis maxime arduis in conſilium opemque vocatus eſt. Mortuo hoc Papa ejus Succeſſor Benedictus XII. Lambertinum maximi habuit, eumque Theo- Sæc. XVIII. A. C. 1740.

Sæc. XVIII. A. C. 1740.

doſiæ primo Epiſcopum dixit, demum de duodecim Noaillii articulis judicium ſuum ferre juſſit; pluribus adhuc Patrum cætibus adſcriptus Lambertinus, ubique rara ſui ingenii, prudentiæ, moderationis, ſanæque cenſuræ ſpecimina edidit, denique ab eodem Pontifice Anconitanæ Eccleſiæ Epiſcopus Anno 1726. & biennio poſt Cardinalium Collegio adſcriptus eſt: Hoc tamen tot tantisque virtutibus ac meritis inclareſcens Sydus ſereniſſimo Purpuratorum cælo inſertum haud diu Romæ fulſit, quippe fideliſſimus gregis ſui Paſtor ad ſuam Diæceſin properabat, quamvis omnium ferme deſideria eſſent, ut Cardinalis in forenſibus Curiæ Romanæ cauſſis & arduis fidei negotiis verſatiſſimus, longo uſu ac fidelitate comprobata obſequia proximius Sacræ Sedi impendere poſſet. Prævaluit tamen horum votis ſollicitudo Paſtoralis, quam ipſemet præſens oves ſuas ad Divini Eloquii paſcua verbo & exemplo conducere nunquam intermiſit, donec poſt hujus Pontificis obitum ad S. Comitiá Romam venire cogeretur, inde vero Clemente XII. electo ac demum coronato mox Anconam reverſus, paulo poſt ad Bononienſem Archiepiſcopatum transferebatur: Mox a principio ſuſceptæ Paſtoralis curæ præcipuum ejus ſtu-

ſtudium fervebat ad rem Catholicam, Deique cultum tam in Urbe, quam in Provincia promovendum, necnon ad conformandos in melius Cleri ſui mores. Eo fine totam ſuam Diæceſin. & ſæpius quidem luſtravit, ſaluberrimis ſtatutis diſciplinam Eccleſiaſticam ſtabilivit, atque ejusmodi perdoctas inſtitutiones non modo Bononiæ ſed & alibi typis vulgatas in duo volumina digeſſit, quas ceteri quoque Chriſtiani Orbis Præſules veluti vivum paſtoralis ſollicitudinis exemplar avidiſſime exceperunt. Sed omnium, quæ moliebatur in Cleri reformationem, celeberrimum juxta ac utiliſſimum erat Seminarium, quod ad novam commodioremque formam redactum ab imo reſtituit, eique plane egregios, & doctrina pietateque inſignes præfecit Eccleſiaſticos, & ne quod bene cæptum, ſubſidiorum defectu lanqueſceret, ſtabili dote amplos aſſignavit reditus, ſuppreſſis quibusdam Sacerdotiis, aliisque locis piis quaſi vetuſtate deletis, aut deſuetudine obliteratis. Hic locus fert, ut reliqua etiam religioſiſſima largiſſimæ pietatis Lambertiniæ opera recenſeam. Nihil enim adeo clare eluxit in hoc Præſule, quam eas res promovendi ſtudium, unde exterior quoque Deo, & propter ipſum Cælitibus

Sæc. XVIII. A. C. 1740.

Sæc. XVIII. A. C. 1740

honor debitus augeretur: eapropter in uſum populi ſui nova aperuit oratoria, novas Eccleſias conſtrui conceſſit, Eccleſiam Metropolitanam collatis largiter ſubſidiis ampliavit, ſplendiſſimo ædificio nobilique fronte abſolvendam, ornandamque ſuſcepit, ac ſpatioſiſſimam porticum nobiliſſimo fornice inſtauratam commodiori populi itineri adaptavit. Pariter ædes S. Joannis in foro, necnon veterem ædiculam, quæ *Crux Sanctorum* appellatur, elegantius reparavit, ac omnia ferme Urbis oratoria & Eccleſias ære ſuo, donis, ope & conſiliis refecit, picturis exornavit, vel ſacra ſuppellectile decentius inſtruxit. Nil inſuper prætermiſit eorum, quæ ad procurandam animarum ſalutem conferrent: eo fine ipſemet gregem ſuum frequentiſſime Evangelico pavit eloquio, quasdam etiam Religioſorum Ordinum familias, novosque Verbi Divini Præcones, in Apoſtolici laboris ſubſidium in civitatem deduxit, ſacras quoque Miſſiones paſſim in Urbe, atque in tota Diœceſi per PP. Dominicanos, Franciſcanos & Carmelitas quotannis haberi præcepit, atque inter alios P. Leonardum a Portu Mauritio Concionatorem eximium & virtutibus clarum ſacro huic miniſterio præfecit: pauperum quoque neceſſitatibus ſuccur-

rere

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Sæc. XVIII. A. C. 1740.

rere intentus, largas in eos eleemoſynas diſtribuit: Denique uberrimum hauſtæ eruditionis ſacræ theſaurum in Eccleſiæ utilitatem profudit, uti teſtatur eruditum ejus opuſculum circa litem inter PP. Minores obſervantes & Conventuales ob feſtum Portiunculæ editum, necnon doctiſſima ejus collectio *notificationum*, edictorum, & inſtructionum Paſtoralium, quas ipſe Epiſcopus condidit, & Joannes Baptiſta Scarelli antea Cancellarius & poſtea Bononienſis Vicarius Generalis ac Menitenſis Epiſcopus collectas typis vulgavit. Nec unquam ſatis laudari poteſt eximium ejus, omniumque eruditorum ſuffragiis celebratum vaſtiſſimum opus de *Servorum Dei Beatificatione & Canoniſatione*, quo in argumento penitus exhauriendo nec primum ſimilem habere viſus eſt, nec ſequentem: Aliud adhuc non minus celebre quam utile opus inchoavit Bononiæ de Synodo Diæceſana, quod Pontifex Romæ ſecundis curis elaboravit, auctumque abſolvit, ut viam monſtraret Epiſcopis ad ſuas rite & laudabiliter Synodos celebrandas.

§. LIV.

Novi hujus Pontificatus auſpicia.